

Inbreng wetsvoorstel

Begrotingsstaten van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII) voor 2023

Nederland is toonaangevend in de productie van bloemen, planten, groenten en fruit. Onze producten dragen in belangrijke mate bij aan gezondheid en geluk van mensen en vergroening van tuinen en steden. Daarbij zijn onze bloemen en planten het belangrijkste Nederlandse landbouw exportproduct. Goed en voldoende water vormt een kritiek bestanddeel om dit mogelijk te maken. Gietwater is in de Nederlandse glastuinbouw essentieel voor een optimale gewasgroei en het terugdringen van emissie van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen. De belangrijkste bron is regenwater, maar aanvullende bronnen zijn noodzakelijk om de watervoorziening zeker te stellen.

Meer regie in klimaatadaptatie en watervoorziening

Klimaatadaptatie is een grote prioriteit voor het kabinet. De glastuinbouw is al decennia bezig beter zelfvoorzienend te worden. Als basis hiervoor wordt regenwater, opgevangen van het kasdek, gebruikt. Om het tekort in de zomer aan te vullen wordt steeds minder oppervlaktewater en drinkwater gebruikt en steeds vaker overgeschakeld naar (brak) grondwater dat wordt ontzout. Deze techniek wordt inmiddels ook verkend door drinkwaterbedrijven.

De glastuinbouw wil haar watervoorziening verder verduurzamen door inzet van restwater (zoals in Dinteloord het restwater van Cosun (SuikerUnie) wordt gebruikt) of extern regenwater (bijvoorbeeld van distributiecentra). Ook wordt gekeken naar de toepassing van effluent van rioolwaterzuiveringen. Deze innovaties kosten echter tijd en medewerking van andere overheden en stakeholders. Momenteel staat het gebruik van grondwater met ontzouting onder grotere politieke druk dan dat er nieuwe mogelijkheden gerealiseerd kunnen worden.

- Kan de minister van IenW nader aan sturen op integrale wateroplossingen over de verschillende sectoren en regio's heen? Zo kunnen deze optimaal worden benut in plaats van dat elke sector met een eigen suboptimale oplossing komt. Het [feitenre-laas](#) van de minister over waterbeleid biedt hiervoor een goed uitgangspunt.
- Is de minister tevens bereid meer regie te nemen en de toepassing van ontzout grondwater mogelijk te maken zolang er regionaal nog geen realistisch, duurzaam alternatief beschikbaar is?

Volle inzet op goede waterkwaliteit

Het gebruik van goed gietwater is, naast minder aanspraak op leidingwater en oppervlaktewater en daarmee het hoofdwatersysteem, ook van belang voor de waterkwaliteit en het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Zonder goed gietwater kan de glastuinbouw zijn proceswater minder recirculeren. Dat maakt de ambitie van nagenoeg nulmissie in 2027 van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen onhaalbaar.

Daarnaast is het voor de verbetering van de waterkwaliteit van belang dat ondernemers weten wat ze moeten doen. Praktijkervaring uit gebiedsgerichte projecten leert dat ondernemers bereid zijn maatregelen te nemen als ze weten wat ze moeten doen en wat het nut is van zo'n maatregel. Toezicht en handhaving schieten hierin echter tekort en zien dit vaak ook niet als hun taak. Glastuinbouw Nederland ziet goede mogelijkheden in de inzet

van watercoaches: goed geïnformeerde adviseurs die voor een bedrijf kunnen aangeven welke maatregelen zinvol zijn voor verbetering van de waterkwaliteit.

- ➔ Dergelijke watercoaches kunnen gefinancierd worden vanuit het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), aangezien dit een concrete oplossing is voor de restopgave van de KRW, zoals ook vermeld in de evaluatie van het [milieubeleid](#). Ziet de staatssecretaris van lenW mogelijkheden om watercoaches te financieren vanuit het Transitiefonds om bedrijven te helpen inzicht te krijgen in welke water- en milieumaatregelen nog mogelijk zijn en hoe die kunnen worden geïmplementeerd?

Verbeterde handhaving

Verbetering van het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) wordt door de regering als beleidsprioriteit genoemd en ondersteund met een financieringsbudget à 18 miljoen euro. Glastuinbouw Nederland onderschrijft de noodzaak van een beter VTH-stelsel en dan met name het kennisniveau van de toezichthouders en de inzet. Als een toezichthouder beter overtredingen kan constateren en aan de ondernemer kan uitleggen (oftewel, de geest van de wet) waarom het anders moet, creëert dit draagvlak voor de milieuwetgeving wat de naleving vervolgens weer verbetert.

Naast deze positieve nalevingsstimulans zal handhaving altijd nodig blijven. Want zonder pakkans neemt naleving af. Daarbij is het van belang dat er beter risicogericht wordt geselecteerd in te controleren bedrijven. De omgevingsdiensten moeten in staat worden gesteld beter te selecteren waar handhaving milieuwinst oplevert. De waterkwaliteit kan in een gebied al zo goed zijn dat één ondernemer met een bewuste lozing deze inzet voor het hele gebied weer onderuit kan halen. Dat is nadelig voor het draagvlak bij de rest van de ondernemers.

- ➔ Rotte appels moet de omgevingsdienst kunnen selecteren, opsporen en aanpakken. De geboden tijd en mogelijkheden zijn daarvoor nu nog te beperkt. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door het opdrachtgeverschap vanuit de gemeenten. Is het mogelijk om de basismogelijkheden voor de omgevingsdienst opnieuw landelijk te bepalen om zo nationaal en integraal het VHT-systeem te verbeteren?

Platform Duurzame Glastuinbouw voor constructief milieuoverleg

De Europese Commissie stelt dat toegang tot de rechter moet verbeteren voor groepen die administratieve of regelgevende besluiten willen aanvechten. Volgens Glastuinbouw Nederland wordt daarmee een stap overgeslagen, namelijk de overlegfase waarmee de rechtsgang kan worden voorkomen. Al jaren vervult het Platform Duurzame Glastuinbouw een cruciale rol in de afstemming tussen overheden en sector. Glastuinbouw Nederland roept lenW dan ook op om het functioneren van dat platform te bestendigen.

Zeker bij de komende inwerkingtreding van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL) kan het platform een goede rol spelen in het bespreekbaar maken van signalen uit de praktijk, zowel van ondernemers als van toezichthouders. Waar er onduidelijkheden in de wetgeving blijken te zijn, kan gezamenlijk via het platform constructief een oplossing worden geformuleerd en doorgevoerd. Deze werkwijze heeft al haar nut bewezen bij de overgang van het Besluit Glastuinbouw naar het Activiteitenbesluit en zal dat ook zeker hebben bij de overgang naar het BAL. Dit vergt echter wel voldoende inzet vanuit lenW, maar dat zal ruimschoots worden gecompenseerd als rechtsgang kan worden voorkomen.

- ➔ Het Platform Duurzame Glastuinbouw kan bijdragen aan constructief overleg over milieubeleid. Dit platform kan signalen uit de praktijk, zowel van ondernemers als

toezichthouders, laagdrempelig bespreekbaar maken en uitwisseling tussen de stakeholders bevorderen. Daarmee kan een gang naar de rechter om besluiten aan te vechten worden voorkomen. Kan de minister van IenW structureel middelen beschikbaar stellen voor dit platform om een laagdrempelige en constructieve overgang naar het BAL te faciliteren?

Aanpassing Afvalstoffenwetgeving

Glastuinbouw Nederland pleit voor aanpassing van de Afvalstoffenwetgeving aan de circulaire economie. Ook de Europese Commissie vraagt in haar Environmental Implementation Review (EIR) aandacht voor de circulaire economie. Afvalstoffen moeten vaker grondstoffen worden en daar wordt in de praktijk hard aan gewerkt. Hergebruik van water tussen bedrijven wordt echter nu nog gezien als afvalverwerking als er geen complexe procedure 'einde afvalwaterstatus' is gevolgd.

- Als we werk willen maken van de circulaire economie moet hergebruik van stoffen eenvoudiger worden. Kan de minister van IenW toestaan dat lokaal en regionaal bevoegd gezag eenvoudiger een uitzondering kan maken op momenten dat de praktijk vooruitloopt op Europese en nationale wetgeving?